

THE ASSOCIATION BETWEEN DEPRESSION AND QUALITY OF LIFE AMONG ADULTS
WITH PULMONARY TUBERCULOSIS

ARADA HAYAKWONG 5136457 SIEP/M

M.Sc. (EPIDEMIOLOGY)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: CHATCHAWAN SILPAKIT, M.D., Ph.D,
KAMOL UDOL, M.D., M.Sc., CHULALUK KOMOLTRI, Dr. P.H,
SASITHORN TANSAWAD, M.D.

ABSTRACT

This cross – sectional study aimed to study the association between the depression and the quality of life among patients with pulmonary tuberculosis. The study sample was 113 patients who were registered and treated in the tuberculosis clinic of the government hospital in Khon Kaen Province during November 2011 to January 2012. Tuberculosis characteristics derived from case record forms, depression and quality of life were determined by PHQ-9 and WHOQOL–BREF respectively. Descriptive statistics, Spearman rank correlation (r_s), 2 sample t-test, 1 – way ANOVA and multiple linear regression with p – value < 0.05 were analyzed by SPSS for Windows version 19.

The result showed that 20.4% of patients had depression. Patients in the intensive phase of tuberculosis treatment had poorer psychological health than patients in the continuation phase of tuberculosis treatment ($p = 0.041$). Patients with depression had much poorer physical and psychological health than those without depression ($p < 0.001$). Depression is a rather poor negative correlation with quality of life by r_s and varied from -0.15 (social relationship) to -0.54 (physical health). The interaction of the phase of the treatment and depression were associated with both physical and psychological health ($p < 0.001$). The results after controlling other confounders by multiple linear regression analysis, were the effect of depression on quality of life of pulmonary tuberculosis, was poor physical health and psychological health in the either the intensive or the continuation of treatment phase ($p < 0.001$).

Depression is a commonly mentioned consequence of TB. The effect of depression on the quality of life of pulmonary tuberculosis was worse than for those without depression in all phases of their treatment. Planning and developing an appropriate public health system should be done to increase the quality of life of the patients, it would be reasonable to assess the psychiatric status with particular reference to depression at an early stage and during the phases of treatment to go together with the treatment of tuberculosis.

KEY WORDS: DEPRESSION / QUALITY OF LIFE / PULMONARY TUBERCULOSIS

86 pages.

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะซึมเศร้ากับคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยวัณโรคปอด

THE ASSOCIATION BETWEEN DEPRESSION AND QUALITY OF LIFE AMONG ADULTS WITH PULMONARY TUBERCULOSIS

อารดา หายักวงษ์ 5136457 SIEP/M

วท.ม. (วิทยาการระบาด)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ชัชวาลย์ ศิลปกิจ, M.D., Ph.D, กมล อุดล, M.D., M.Sc., จุฬาลักษณ์ โกมลตรี, Dr. P.H, ศศิธร ตั้งสวัสดิ์, M.D.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบภาคตัดขวาง (cross – sectional) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะซึมเศร้ากับคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยวัณโรคปอด โดยทำการศึกษาในกลุ่มผู้ป่วย 113 คน ที่ขึ้นทะเบียนและมารับรักษาในคลินิกวัณโรค ของโรงพยาบาลรัฐบาลในจังหวัดขอนแก่น ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2554 – มกราคม 2555 ข้อมูลเกี่ยวกับวัณโรคของผู้ป่วยได้จากแบบบันทึกการรักษา ข้อมูลภาวะซึมเศร้าและคุณภาพชีวิตได้จากแบบสอบถาม PHQ-9 และ WHOQOL-BREF วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา, Spearman rank correlation (r_s), 2 sample t-test, 1 – way ANOVA และ multiple linear regression โดยโปรแกรม SPSS for Windows version 19 กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ป่วยวัณโรคปอดมีภาวะซึมเศร้าร้อยละ 20.4 ผู้ป่วยที่รักษาวัณโรคในระยะเข้มข้นมีคุณภาพชีวิตด้านจิตใจต่ำกว่าผู้ป่วยที่รักษาในระยะต่อเนื่อง ($p=0.041$) ผู้ป่วยที่มีภาวะซึมเศร้ามีคุณภาพชีวิตด้านร่างกายและจิตใจต่ำกว่าผู้ป่วยที่ไม่มีภาวะซึมเศร้า ($p<0.001$) ภาวะซึมเศร้ามีความสัมพันธ์เชิงลบกับคุณภาพชีวิตมีด้วยค่า r_s อยู่ระหว่าง -0.15 (ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม) ถึง -0.54 (ด้านร่างกาย) ปฏิกริยาร่วม (Interaction) ระหว่างภาวะซึมเศร้ากับช่วงเวลาในการรักษาวัณโรคส่งผลกระทบต่อสุขภาพด้านร่างกายและจิตใจของผู้ป่วย ($p<0.001$) ผลการวิเคราะห์ multiple linear regression หลังการควบคุมผลกระทบจากปัจจัยอื่นๆแล้ว พบว่า ภาวะซึมเศร้าส่งผลให้คุณภาพชีวิตด้านร่างกายและด้านจิตใจของผู้ป่วยวัณโรคปอดแย่ลง ทั้งในการรักษาระยะเข้มข้นและระยะต่อเนื่อง ($p<0.001$)

ภาวะซึมเศร้าเป็นโรคร่วมที่พบได้บ่อยมากในผู้ป่วยวัณโรคปอด และยังส่งผลทำให้ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตที่แย่ลงในทุกช่วงของการรักษา การวางแผนพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยวัณโรคให้ดีขึ้น จำเป็นต้องมีการประเมินภาวะสุขภาพจิตโดยเฉพาะภาวะซึมเศร้าควบคู่กับการรักษาวัณโรคตั้งแต่เริ่มรักษาและในระหว่างการรักษา